

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
1 óra 50 fillér.
3 óra 1.80 fill.
Vidéken:
1 óra 1 kor. 20 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Deák Ferencz-u. 18. sz.,
hová minden levelezés
és egyéb küldemény
czimzendő.
Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bali Mihály Kolozsvárt. — Meggyilkolt leány.

A paktum-vita.

Kolozsvár, okt. 29.

Furesa kis háboruság tört ki — a paktum fölött. Arról vitatkoznak a függetlenségi párt és Széll Kálmán, hogy annak idején miket pakliztak ki a paktum után. S mivel nem tudnak megegyezni — tanuságtételre hívja fel a függetlenségi párt — Polónyi Gézá. S Polónyi sietett tanuskodni.

Hogy mit mond e tanuskodásában, az minket nem érdekel. De hogy éppen őt hívták föl tanuskodásra, az fölötte érdekes. Miért nem Kossuth Ferenczet, a függetlenségi párt vezérét s a paktum egyik legfőbb mesterét? Miért Polónyi Gézá, aki már csak nem is képviselő!? S mit szól Kossuth Ferencz Polónyi tanuskodásához?

Ez a furesa háboru és Polónyi tanuságtétele jellemző világitásban mutatják be az egész függetlenségi pártot. Évekkel ezelőtt eladták magukat mindenestől Széll Kálmánnak.

Az adás-vevési szerződést elnevezték paktum-

nak s azóta a béke bevonult a parlament berkeibe. Az ellenzék csak csatjátékokat rendezett, a helyett, hogy csatákat vívott volna a kormány ellen.

Minden úgy ment, a hogy a kormány akarta. Az ellenzék Kossuth Ferencz „vezette“ a parlamenti élet békés útjain s harezi tárogató helyett, pásztorsipok idillikus hangjai kísérték őket. Oly szép volt mindez!

De mintha lassan-lassan vége szakadna a szép állomnak. S az ellenzék egy része ébredve elkezd torka-szakadtából ordítani, hogy Széll Kálmán becsapta őt! S mivel Széll Kálmán ezt tagadja, föl hívják tanunak Polónyi Gézá — a ki ez idő alatt a parlamenten kívüli élet tüskés útját járta — hogy bizonyítsa be, hogy Széll Kálmán becsapta őket. S Polónyi esküvésre emeli kezét, de — Kossuth Ferencz hallgat! Az ő fülét sértik a disszonáns hangok, ő ragaszkodik a paktumhoz, ő nem tanuskodik — ő meg van elégedve...

S most folyik a nagy

pörösködés, hogy ki csapta be a másikat. Mi szolgálathatunk igazságot közöttük: mind a ketten becsapták — az országot!

A legolcsóbb portéka.

— Reggeli levél. —

Kolozsvár, okt. 29.

Örömmel olvassuk a népességi adatokból, hogy a magyaroknak száma folyton szaporodik. Pedig valójában nincs mit hivatkozni ezzel az adattal, mert tulajdonképpen csak a magyarul beszélő honfitársaink szaporodnak; ellenben a fajmagyar nép, a honalapító és nemzet fenntartó elem szaporodása nem ölt kielégítő arányokat. Sőt éppen a törzsökös magyar vármegyékben nemcsak a születések száma esekély, hanem a halálzási arány is nagyobb, mint minőnek a természet rendje szerint lennie kellene. Ennek a sajnálatos ténynek pedig nincs és nem lehet más oka, mint az, hogy a közegészségi szolgálat nálunk nélkülözi a helyes, célszerű és lelkiismeretes kezelést.

Bizonyára furesán hangzik ez az állítás, mert hiszen közegészségi törvényeink meglehetősen korszerű színvonalon állanak, már legalább anynyiban, hogy a szobatudósok által faragott paragrafusokban ninesen hiányosság. Egészség-csász is van itt bőven. A tilalom és rendszabály után több is, mint a menynyi kellene.

És mégis igaz, hogy nines olcsóbb portéka nálunk, mint

az emberélet. Fogyunk, elhulunk, elpusztulunk, mint a falevél, mikor össze jár az idő. A paragrafus, a lárma a zaklatás nem ér semmit, mert valójában csak üres szemfényvesztés az egész. Az „okos“ törvény megvan, de csak a zaklatást és a fizetséget érezzük belőle. Az üdvös intézkedések halva születtek, az emberiség célok nem érvényesülnek a végrehajtásra hivatott közegek lelkiismeretlensége miatt. A törvény emberséges rendelkezésről nem világították föl a népet s a legtöbb szegény ember úgy gondolkozik, hogy az orvos és a patika drága, mint a sáfrány. És ilyen fényűzésre miből telnek a szegénynek?...

Ezen a bajon mindenesetre segíteni kell, már oly kevesen vagyunk, hogy náluk még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni. A polgárok egészségének gondozását kezdje el az állam mindjárt a zülésnél. Ne doktorkisasszonyok képzésével foglalkozzon a kormány, hanem életfenntartásuk kellő biztosításával vonja a nőket a szülésznői pályára. Az orvosokat is fizesse az állam s adjon nekik olyan kenyeret, hogy ne szoruljanak a nép filléreire s ne kevés látogatási díjért, hanem hivatalos kötelességből teljesítsék nemes föladatukat. Ha tud az állam korcsmáros és pálinkamérő lenni, akkor legyen doktor és patikárius is. Ne mindig jogelkobzásban utazzanak, hanem keressék és szolgálják egyszer a közjót is. Lehet, hogy ezzel még Bécsnek is szolgálatot tesznek.

Hiszen az emberanyagra szükség van és aki a *katona-anyagot* és az ennek eltartására hivatott

TÁRCZA.

A mellény.

A „Kolozsvári Ujság“ tárczája.

Irta: Syrius.

Ha egy leánynak egy millió forint készpénze, három pesti háza, és 5000 hold földje van a dunamenti kanaánban, bátran megengedheti magának azt a luxust, hogy férhez megy egy passzív finanziaális állományu kultuszminiszteri fogalmazóhoz. Majd csak megélnék valahogy.

Hogy mi módon végezte a feladatát Morovitz papa ahhoz semmi közöm; hogy Melcsik Béla érzett e lelkiismereti furdalásokat, volt e lelki küzdelme, monologizált-e és volt e neki önmeghasonlása azt meg ő tudja jobban — elég az hozzá, hogy egy hét múlva a kultuszminisz-

terium legszerencsésebb fekete mellénye eljegyezte Morovitz Stefikét.

A Bálint Margit könnyeiről se tudok beszámolni. Hogy hulltak, az valószínű, de hogy milyen sűrűn hulltak, arról csak a kis csipkekeszkenői tudnának felvilágosítást adni.

Az eljegyzés után bizalmas tanácskozasra hívta a szobájába Morovitz papa a jövődöbeli vejét. Atyai jóindulattal tette vállára a kezét és mosolyogva kérdezte:

— No hát fiu, — azt előre meg mondom ne zsenirozd magadat és ki a szóval zaporán — az aktíváiddal tisztában vagyok, de azt szeretném tudni, mennyi az adósságod?

Nem hiszem, hogy Béla nagyon jól érejte magát ebben a szituációban de hát bizonyosan el volt készülve rá. Vállat vont és kerekszámban felelt:

— Tízezer forint.

Morovitz papa mosolyogva legyintett és azután kivette a noteszét.

— Nesze itt van, ird belé a hiénáid pontos czimjegyzékét, aztán menj a menyasszonyodhoz. Bizonyosan hiányzol már neki. Este a színházban találkozzunk.

Ez történt délután 3 órakor. Öt órára Melcsik Bélának nem volt egy filléryi adóssága. A derék hiénáknak kitünő szaglásuk van. Mindig találja őket az aki fizetni jön.

Hét órakor pedig Melcsik Béla gondosan átöltözött. Smoking, fehér mellény és a gomlyukban lomos szirmu krizantenum — Ez volt a divatos virág. Egyenesen a Morovitzék páholyába ment.

— Ezer bocsánat, hogy elkéstem egy kicsit, de hivatalos dolgom volt.

A leány mosolyogva nyujtott neki kezét.

— Nem sokat mulasztot Béla.

Hanem egyszer elborult a sima fehér homloka és a tekintete is mintha megfogyott volna. Halkszakadozó hangon mondotta:

— De miért hord maga ma fehér mellényt?

A völegény elmosolyodott.

— Miért? Istenem hisz ez a divat.

A leány szinte beléharapta az ajkába ezt az egy szót.

— Igen.

Béla megütődve nézett rá és kissé megzavarodva mondotta:

— Ugy látszik magának nem tetszik a fehér mellény. Nagyon szivesen lemondok a viseléséről akár örökre is. Öszim-tén megvallva én sem szerettem.

(Vége következik.)

adófizetőket szaporítja, az kedves munkát végez Bécs előtt. — Talán ez az egyetlen eset, hogy a mi Bécsnek jó, az nekünk; magyar nemzetnek is jó . . .

Meggyilkolt leány.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 29.

Verbó községben Mahorai Ágnes és Petyelka Teréz odavaló leányok tegnapelőtt reggel kimentek az erdőbe gombát szedni. A két leány egy ideig együtt szedte a gombát, később azonban Muhorai Ágnes eltávozott az erdőből, hogy apjának, aki mintegy negyed órai járásra levő szőlőkben dolgozott, reggelit vigyen. Utközben találkozott egy vándorlással, a kire azonban ügyet sem vetett, hanem tovább haladt. Muhorai Ágnes rövid óra múlva tért csak vissza barátójához az erdőbe, de azt már ekkor nem találta ott, ahol elhagyta.

Nevén szólítá Petyelka Terézt, de semmi választ nem kapott; e helyett távolról látta, hogy ugyan az a vándorló, a kivel ő előbb találkozott, sietve, majdnem futva ment az erdő belsejébe. A leány rosszat sejtve, elfutott az apjához, a kivel visszatért az erdőbe s keresni kezdték Petyelka Terézt.

Muhorai András abban az irányban indult, a honnan leánya a vándorlót látta távozni. Atkutatott minden bokrot s egy bozótban meg is találta a keresett leányt átmetszett nyakkal, szája be volt tömve, ruhája pedig összetépve.

Azonnal értesítették az előjáróságot, melynek intézkedése folytán a csendőrség még aznap éjjel elfogta a gyilkost, a kit állítólag Brozdilla Frigyesnek hívják, de semminemű igazolványt nem tudott felmutatni; nagyon valószínű, hogy katonaszökevény az illető, mert kincstári fehérműt találtak rajta.

Felső ruháján vérfoltokat találtak, kezei és az arca össze volt karmolva, a mi a gyilkosság közben kifejtett küzdelemre vall. Az illető tagadja a gyilkosság elkövetését, de a szembesítésnél Muhorai Ágnes felismerte benne azt a vándorlót, a kivel az erdőben találkozott. A gyilkost letartóztatták.

Szerelmes párok a szállóban.

Kolozsvár, okt. 29.

Két ifju ember, kik e tanév elején azon szándékkal mentek Nagy-Váradra, hogy ott a jogakadémia hallgatói legyenek letértek erről az unalmas utról s átengedték magukat az édes semmittevésnek. Egy napon aztán, miután más dolguk nem akadt, szerelmesek lettek. Egy

nagyváradi éjjeli mulatóhely tünderei közül kiválasztottak egyet-egyet s miután a t. hölgyek amugy is a szabadszerelméi hívei voltak, nein akadályozta őket senki abban, hogy önfeledten ne mondjanak bucsut a bihari pontyok városától. Utjuk Kolozsvárra vezetett, ahová nyolcz nappal ezelőtt köszöntöttek be. Vonatra ültek a gerle párok s meg sem állottak városunkig, ahol egy Wesselényi Miklós utcai szállóban éltek keresztül „mézes” napjait, melyeknek minden örömét és boldogságát a rendőrség megzavarta.

A vingai rendőrség ugyanis megkeresést intézett a főkapitányi hivatalhoz, hogy az egyik szerelmezt, *Czeimer Lipót*ot, — aki a nyomozat adatai szerint Kolozsváron tartózkodik — hallgassák ki. Mikor a rendőrség emberei megjelentek a szállóban a keresett urat már nem találták ott. Hölggyével időközben elutazott Vingára, ahol a szülői laknak. A másik szerelmes még ott tartózkodott s egy sarokban elmélkedett a mulandó szerelem fölött, míg ifju s „bohó” neje mosolylyal ajkain sietett a rendőri közegek felé. Hamarosan ott termett a szálloda tulajdonosa is, aki előadta, hogy a szerelmes pár 55 koronával adósa. Már napok előtt ki fogtak a pénzből, de azért folyton osztrigát, meg szarvasgomba pástétomot ettek . . .

A társaságot zárt kocsiiban fölvitték a rendőrségre, ahol ki-sült, hogy a körözött inkognitóban (?) utazott s neve Karpf Zoltán. Szülői Nagy-Szalontán laknak. A leányt, anynyi édes pásztoróra részését, tegnap este már eltolonczolták illetőségi helyére, *Monorra*.

. . . A fiatal szerelmes pedig a rendőrségen marad ideiglenes szálláson.

Rejtélyes eltűnések.

Kolozsvár, okt. 29.

Egy idő óta napirenden vannak Kolozsvárt az eltűnések. A nyomor, a munkanélküliség legfőbb indok a felnőtteknél e körülményben. Az általános munkanélküliségnek évenként száz meg száz ilyen áldozata van s a főkapitányi hivatalnak az eltűnéseket kezelő osztálya tul van már terhelve munkával. Tizenkét rejtélyes eltűnés ügyében nyomozott a mult hét folyamán a rendőrség, sikertelenül. Ezek a következők:

Balázs Samu 12 éves középiskolai tanuló, szülőinek Wesselényi-uti lakásáról a napokban eltűnt. Szülői kétségbeesetten keresik.

Hegedüs Sándor macskási születésű 12 éves tanuló a Porond-utca 79 szám alól tűnt el nyomtalanul.

Bese János középiskolai tanuló a Rákóczy-uton levő lakásáról tűnt el.

Felnőttek közül főként nyomoruság miatt világgá bujdosnak ;

Molnár József kiskunfélegyházi születésű és Németh József vidéki földbirtokos egy alsőbbrendű szállodából veszett nyomuk. Geiblinger István, Zeiler Lajos, Prizma Anna, Dékány Mártonné, Tóth Róza eltűnése ügyében érkezett még följelentés a rendőrséghez, a mely föltalálásuk érdekében köröző levelet bocsájtott ki.

Megsütötte a felesége szeretőjét.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 28.

Nyisztor Mihály vizokoi lakos — a mint Nyitráról jelentik — arra a szomorú felfedezésre jutott, hogy felesége őt megcsalja s az ő távollétében szeretőjének a látogatását fogadja. Megtudta azt is, hogy felesége egy Martinkó György nevű parasztleánygyermennyel folytat viszonyt. Tegnapelőtt reggel Nyisztor azzal távozott hazulról, hogy az erdőbe megy fát vágni s csak másnap tér haza.

A asszony kapott az alkalmon s még aznap értesítette a szeretőjét, a ki alig hogy beösteledett, megjelent Nyisztoréknál. Azonban Nyisztor is még alkonyatkor visszatért az erdőből s lesbe állott. Alig hogy a gyertyavilágot eloltották Nyisztorék lakásában, a gazda otthon termett s be akart menni.

Az ajtó azonban zárva volt. Hosszas zörgetésre felesége kinyitotta az ajtót s Nyisztor szénézett a lakásban, de semmi gyanust nem látott. Ekkor kiment a konyhába s a kenyérsütéshez bekészített szalmából begyújtotta a konyhakemencébe.

Alig hogy a tüzet felgyújtotta, iszonyu jajgatást halott, majd pedig egy égő alak ugrott ki a kemencéből a ki a konyhaajtón keresztül elmenekült. Nyisztor nem csinált lármát a dologból, hanem mint a ki jól végezte dolgát, lefeküdt.

Másnap azután arról értesült, hogy Martinkó György az elmult éjjel összeégett és haldoklik. A szerelmes asszony nem tudta megállani, hogy szeretőjét fel ne keresse s ekkor ezután kitudódott, az égés titka is. A szerencsétlen legény belehalt a sérülésbe. Nyisztor Mihályt pedig a felesége vallomása alapján letartóztatták.

Papi gázság.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 29.

A gyóntató fülkék rejtelméből néha kipattan egy-egy titok s megvilágítja, hogy mi minden alávalóságot követnek el a papok e „szent” cselekmények alatt. Legujabban Bécsben működött egy ily papocska, ki bűnös kéjvágyával feldulta egy szegény család boldogságát, elesábitva egy nőt, akinek valóságát felhasználta szenvedélye kielégítésére.

A Köhler utcai városi iskolában volt mint iskolaszolga alkalmazva Plattner György, aki legpéldásabb, legboldogabb csa-

ládi életet élt felesége és gyermeke körében, míg be nem tette lábát házába Lorbeck Ferencz, ki ugyanezen iskolában mint hitoktató működött.

A fiatal papnak régen tettett a csinos Plattnerné és a vallás örve alatt ferközött mellé. Esténként a menyországról és a tulvilági boldogságról mesélt a családnak, sűrűn gyóntatta őket, és lassan teljes vallási rajongásba ejtette lelküket.

A hiszékeny asszony végre azt is elhitte Lorbeck tisztelendő urnak, hogy istennek tetsző dolgot művel, ha átengedi magát az ő bűnös szenvedélyének.

Mikor a szegény iskolaszolga rájött, hogy megcsalja, kétségbeesésében az üldözési rögeszme vett erőt rajta. Le akarta megszárolni egész családját s ebben csak a segélykiáltásra elősiető emberek akadályozták meg. A szerencsétlen embert az elme-gyógyintézetbe szállították.

A gyászos eset hírére a bűnös pap megszökött Bécsből. A családi életében tönkretett, elhagyott asszony most őt gyermekével együtt nyomorog és a város által adott segélyből tengeti életét.

HIREK.

Kolozsvár, okt. 29.

— **Bali Mihály Kolozsvárt.** A „Fridrich-szenzációkat” kolportáló elemek már anynyira mentek híresztelésükben, hogy a magyar állam hóhérat is leutatták Kolozsvárra. Tegnap este már azt beszélték városszéltében, hogy Bali Mihály hóhér megérkezett s állítólag több ismerőseivel találkozott is. Hogy minden további mendemondának vége szakadjon kijelentjük, hogy annak idején ugy a pöriratok tartalmára, mint tartalmuknak végrehajtására vonatkozólag értesítést adunk, mert az iratok — már nem lévén folyamatban levő bűnügy adatai — hivatalos titkot nem képeznek s így a törvényszék elnöke tudatni fogja tartalmukat a hírlapírókkal, valamint értésünkre adja azt is, hogy jön-e és egyáltalán jönni fog-e — Bali Mihály? . . .

— **Megpofozott kőművessegéd.** A maga nemében vakmerő, de már megszokott basáskodásról számol be az alanti levél. Fényvet ez a munkások és munkaadók közötti viszonyra, mely a kormány atyai gondoskodásának jóvoltából sokkal szomorubb stádiumban sanylik, mint a legsötétebb Azsia ukázaival párosuló „kényszer-parancsolat”. Hogy menynyire tisztelik nálunk a munkást mondják azt ele sorok: *Tekintetes szerkesztőség!* Szombaton, Molnár András pallér, ki a Tanítók-Háza munkálatait vezeti fölszólított bennünket, hogy ma reggel álljunk munkába. A föl-kérésnek eleget tettünk, de ekkor Molnár András azzal állott elő, hogy tévedet és hogy nincs több munkásra szükség. Egyik társam erre figyelmeztette a pallért, hogy mi időnk drága és nem sétálhatunk valakinek kedv-

telése miatt. Molnár „ur“ e szavak után a társamat *mellbe lökte* engem meg *arczul ütött*. Sziveskedjen közzétenni ezt az eljárást, hogy többi munkástársaim is megismerjék e basáskodó paléert. V. J. — K. J. Vonják le ezekből a konzekvenciát a munkások . . .

— **Ellopott 2000 korona.** Vakmerő lopást követett el eddig még ismeretlen tettes tegnap délelőtt. Egy alkalmas pillanatban ugyanis behatolt Feinberg Lipót magánzó lakására s az íróasztal feltörése után 2000 korona készpénzt ellopott. A hatóság úgy véli, hogy a tolvaj házi ember lehetett s nyomoztatást ebben az irányba tette folyamatba.

— **Értesítés.** A kis- és középkereskedő társulattól vettük a következő sorokat: Örömmel hozzuk tudomására társulatunk t. tagjainak, hogy könyvtárunk, a szives adakozás és beszerzés útján ma már oly állománnyal bír, hogy azt b. rendelkezésükre bocsáthatjuk. Könyvosztás november hó elsejétől minden Szerdán és Szombaton d. u. 6 órától 8 óráig. Egyben értesítjük a társulat rendes és pártoló tagjait, hogy a téli időszakban a társulat Wesselényi Miklósteza 13. sz. helyiségében minden vasárnap hasznos és tanulságos felolvasások rendeztetnek, a legkiválóbb erők bevonulásával. — Az első ilyenmü felolvasás november hó 9-én vasárnap délután 4 órakor lesz, mely alkalommal a társulat titkára „kiskereskedők és a könyvelés“ czimén fog felolvasást tartani. Előre is felhívjuk erre társulatunk tagjai b. figyelmét. Havas Lázár elnök. Csokonai Vitéz Mihály titkár.

— **Hirtelen halál.** Czala Károly 78 éves ács-utcai zenész, tegnap délután hirtelen meghalt. A hatóság részéről Kallos Béla rendőrbiztos szállott ki egy rendőrvossal és konstatálják, hogy a halál szívszélhűdés következtében állott be. Tetemét a boncztanba szállították.

— **A betört fej titka.** Ilyen czimén tegnap megjelent közleményünkre vonatkozólag a következő sorok érkeztek szerkesztőségünkbe: Tek. Szerkesztő ur. B. lapja tegnapi számában „betört fej titka“ czimén megjelent hír helyre igazítását kérem, amennyiben *segédem* önvédelemből ütötte az illető falusi embert, *tehát nem én*. Tisztelettel Flóra Gyula.

— **Szerelmes levelek.** Van egy fajta tinta, a mely nem látszik meg a fehér papiroson, csak ha valami vegyi szerrel, vagy cizit-

rom-lével bedörzsölik a papiroson. Szimpatikusnak nevezik az ilyen tintát, melyet régen titkos üzenetváltásokra használtak. Egy new-yorki asszony is ilyen tintával írt a kedvesének leveleket, míg a férje rá nem jött a rut csalásra. A főj válópert indított a felesége ellen s a tárgyaláson husz ilyen szimpatikus tintával írott levelet mutatott a bíróságnak. A leveleket mind a hűtlen asszony írta, a ki ennyi bizonyíték láttára kénytelen volt megvallani a bűnét. A törvényszék természetesen kimondotta a válást.

— **A titokzatos fej.** Különös kalandja akadt Hamilton hercegnek a napokban ősi kastélyában. A herceg — a mint Párisból írják — kíváncsi volt megnézni régi családi iratait, a melyek egy része századok alatt megrozsdásodott vasládában volt eltéve a kastély padlásán. A mint a ládát átkutatta, egyszerre borzadva állt meg. Gondosan elesomagolt női fejet fedezett fel az iratok közt. A fej valamelyik őseé volt, a kit a nagy forradalom alatt vittek a guillotin alá, de a fejet sikerült ellopni a hóhér kosarából. A legesodálatosabb a dologban az, hogy a fej csaknem tökéletesen ép maradt több mint egy század multán.

— **Gyilkos csendőr.** Brémából írják, hogy a Groningen melletti Weendamban tegnapelőtt reggel elfogtak egy Jaszky nevű csendőrt. A letartóztatott azzal gyanúsítja, hogy öt rablógyilkosságot követett el prostitúált nők ellen. Három esetben a rablógyilkosság bűnét kétségen kívül rábizonyították az elvetemült emberre. Mikor a gyilkost a börtönbe vezették, a feldühödt tömegnek irontott, hogy agyonüsse s csak nagynehezen lehetett a lincselést megakadályozni.

Színház és Művészet.

Pogány Gábor. A kolozsvári nemzeti színház magyar ciklusának műsorában tegnap került bemutatásra Ferenczy Ferencz 4 felvonásos drámája: „Pogány Gábor“. Uj légkört, új alakokat mutatott be az író, ki az újabb kor szerzőinek ösvényén halad s ugyanabban a hibában szenved, mint többi kollégái; a lehetetlen dilemmák megoldását tűzi ki célul. Am, hogy e tünetet általános hibának mondjuk, arra legalább is az szükséges, hogy a szíveket, melyekkel az író a nagyon is bántóan éles árnyala-

tokat eltüntet mindenütt egyenlő hibásaknak lássuk, mindenütt egyenlő hamissággal alkalmazottaknak konstatáljuk. De a szindarabok és legkivált a mai szindarabok festői különböző fel-fogással, ugyanazt a kérdést különböző oldalról világítják be s így a szinkonglomerát, melyet fantáziájuk terem, hol tökéletesebb, hol elmosódottabb. Ha eme alapelvvel gyújtjuk meg a kritika faklyáját, akkor a Ferenczy drámájában mindkét eshetőséget fennforogni látjuk. Az első felvonásban a modern író dolgozik, minden új iskolájával, minden hibájával, mely végül arra vezet, hogy semmi expositio nincs a megalkotandó műhöz. Nehány szellemes mondat, néhány sablonos és váltig untató citátum a francia „művelt társalgó“-ból. A második felvonás gördülékenyebb s voltakéint ez segiti első lépésében a mesét. A harmadik felvonás lélektani lehetetlenségekkel küzd és végül a negyedik megint csak a modern írók egyikére ismertet, ki hátraszorította azt a cselekményt, amit jó két felőrával azelőtt kellett volna megfesteríteni. Ezek a jó és ezek a rossz oldalai „Pogány Gábornak“, melyet — ha tekintetbe vesszük, hogy a mai nemzedék alig szül még egy Osiky Gergelyt — az általában fél sikert aratott darabok közésorozhatunk.

A szereplők kivétel nélkül megértették feladatuknak nehézségeit s tökéletes egészlet produkáltak. Egy korrekt művész ambíciójára vallott a Szakács Andor játéka, melylyel minden nehézség nélkül siklott át a czimszerpen. Halmi Margit is eltalálta a helyes hangot, hogy a kettős nehéz feladatnak sikerrel megfelelhessen. Dezséri Gyula „Patak“, tisztartó“ szerepével nyújtott fényes alakítást. Helyes érzékű volt Tóvölgyi Margitnak „Lindner Bertája“ is, bár egyes jelenéseiben hiábavaló nevetése sokban ártot sikerének. Pap Misi képességének teljes kifejezésével ragadta tapsra a közönséget. Laczkó Aranka, Palotay Piroška és Varadinó voltak még erős támaszai az előadásnak, melyet az összhangban semmi nem zavart meg.

Királyfogás. Konti—Csiki operettje új betanulással esütörtökon kerül színre páratlan (27) számú bérleti előadásban.

Aasepus. Rákosi Jenő két év óta nem adott klasszikus vígjátéka, közelebről ismét színre kerül. A szerepeket már kiosztották a darabok s holnap a próbákat is megkezdik.

Színházi műsor :

Csütörtök : Királyfogás.
Péntek : Királyfogás.
Szombat : D. u. Kuruczfufang.
Este : Két pisztoly.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerda okt. 29-én

Pogány Gábor.

Dráma. Írta : Ferenczy Ferencz.

SZEMÉLYEK :

Özv. Pogány Gábor — Palotay
Br. Pogány Péter — Heltai
Br. Pogány Gábor — Szakács
Br. Pogány Hermin — Laczkó
Fellegi Laura — Varadinó
Pogány Anna — T. Halmi
Lindner Berta — Tóvölgyi
Kovács Zoltán — Papp
Hollay, főispán — Szerigó
Pataky, tisztartó — Dezső

Kezdete este 7 órakor.

Kiadó-tulajdonos :

SCHABERL JÓZSEF.

Telefon 261.

Telefon 261.

Gutenberg-nyomda a

Kereskedők figyelmébe

ajánlja a következő árjegyzékét:

Levélpapír , czimnyomattal nagy alak	1000 pl.	6 kor.-tól.
Levélpapír , czimnyomattal, kis alak	1000 pl.	5 „
Boríték , czimnyomattal, hozzá illő,	1000 pl.	5 „
Számla , negyedréti nagy alakban, igen finom, 1000 pl.	. . . . .	7 „
Számla , kis alakban igen fin. 1000 pl.	. . . . .	5 „
Postacsomag - bélyeg , ha legkevesebb 10,000 db lesz rendelkezve	. . . . .	1 „
Pénztárkönyvek , kék és vörös nyomással, számozva	. . . . .	11 „
Másoló könyvek , legkiválóbb minőségben, registerrel ellátva	. . . . .	10 „

Árjegyzékekre kérem szives értesítését és készséggel szolgálom külön ajánlattal.

Tisztelettel Schaberl József, a „Gutenberg“-nyomda tulajdonosa.

Telefon 261.

Telefon 261.

Hatóságilag engedélyezett nagy
!! VÉGELADÁS !!

Réti Sándor-féle

Deák Ferencz-utca 4. szám alatti

férfi-ruha és posztó-üzlet

• teljesen feloszlik. •

30, 40, 50%-al lellári áron alól

eladatnak :

Férfi öltönyök — — 4 frttól kezdve
Fiu öltönyök — — 2 frttól kezdve

Gyermekek öltönyök — — 70 krtól kezdve
Férfi nadrág — — 80 krtól kezdve
Szövetek — — 65 krtól kezdve
Honi és külföldi gyapjú szövetek 1.50 krtól
Posztó kalapok — — 50 krtól.

A teljes üzleti berendezés eladó.
Üzlethelyiség kiadó.

APRÓ HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉSEK.

Árva lány. Levele van a kiadóban.
Szekfünek. Levele van a kiadóban.
E. Levele van a kiadó-hivatalban.
Veisz ragasztó. Levele van a kiadóban.
Komoly ur. Levele van a kiadóban.

Diszkrétio. Levele van a kiadóban.

KINÁLAT:

Teljes ellátásba felvétetik — egy izraelita családnál — egy vagy két fiatal ember.

Eladó kilencz hold helyről a kukorica körö. — Értekezhetni Honvéd-u. 5.

1064/1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíró 1902. S. p. I. 224/3. számú végzése következtében Náthán Salamon ügyvéd által képviselt Halász Jenő javára Stark Lajos elien 82 kor. 02 fillér s jár. erejéig 1902. évi augusztus hó 19-ikén foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1184 koronára becsült kötetkező ingóságok u. m.: butorok és egyéb tárgyak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíró 1902-ik évi VII. 685/2. számú végzése folytán 82 kor. 02 fill. tőkekövetelés ennek 1902. évi február, hó 18-ik napjától járó 5 % kamatai 1/3 % váltódíj és eddig összesen 49 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Feleki-ut, alperes lakásán leendő eszközölsére 1902. évi november hó 11-ik napján délelőtti 1/2 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1092. évi október hó 28-ikán.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Olvassuk !!

Eltemették az apát, Arvaságban a család. Nyomor útné a fészket, De Bernáth küldi gépjét. S menten boldog a tanya, Nem zokog a jó anya, Mert a kis varrógéppel Küzdnek a szegénységgel.

Életuntan egy levente Bernáth kerékpárját vette, Hogy splenjétől szabaduljon, Testmozgásban meggyógyuljon. Erdőn, mezőn karikázott, Napokon át izzadt-fázott, S vége mi lett a sok turnak? Most csap fel splen komikusnak!

Bernáth Sándor triciklijén Kullog árván egy aglegény. Sőhajtra néz néha-néha Űres fülsre a — léha. Egyszer egy út fordulóján Felbukkan egy molett kis lány. Két-három szó — barátoknak, S már duettbe karikáznak.

Ha Bernáthtól vész hegedűt, Tokot, gyantát és nyirettyűt, Két-három hét el se telik — S irigyes lesz csak Kubelik. És ha hegedűt nem szeretesz, Cziterán is keserephetsz. Avagy pedig harmonikán — Mindenféle szép muzsikán. Nosza pajtas, kiáltás tehát! Küldjön árjegyzéket Bernáth!

Ha javítani kell a gépet, Hiányzanak alkatrészek, Vagy szakad a hegedű hur Bernáthhoz — a közeli út. Hol mindent beszerezhetünk, Legolesóbban megvehetünk. Pártoljunk hát csak a magyart — A hazai versenyipart!

Bernáth Ede Sándor

erdélyrészi varrógép, kerékpár, hangszer és zeneautomata nagy raktára,

Kolozsvár,

a m. kir. Posta és Távirada szálítója. Mechanikai motor erőre berendezett javító műhely. Pontos, gyors és olcsó kiszolgálás.

Egy új Singer varrógép csak 35 frt 10 évi jótállással.

Eladó telek.

1800 koronát jövedelmez évente.

100 4-5

Szabadszaból eladó.

Egy jó forgalmu üzletalelyiség, mely mindenféle joggal el van látva és évenként

20.000 korona

forgalmat csinál, telekkel együtt azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást kiadóhivatalunk ad.

Müller utóda SOMLYAI M.

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-u. 4.

Ajánlja: üveg-, porcelán-, lámpa és háztartási eszközök raktárát.

Lámpa javítások, képkeretezések eredeti gyári áron.

Braun Mihály

hangszerkészítő.
Nagy javító műhely, nagy raktár az összes hangszerrek és azok alkatrészeinek.
Kolozsvár,
Vesselényi Miklós-utca 18.

Lányi Benőné

Kolozsvárt, Vesselényi Miklós-u. 2. sz. emeletén levő

Női kalap

termét ajánlja a m. t. közönség figyelmébe, hol nagy választéksba elismert olcsó áron árusít díszített és díszítetlen női kalapokat a legdivatosabb szín és formákban.

81 14-30.

Elvállal kalapformázást, festést és díszítést olcsó árban.

Az igen sokszor betegséget előidéző és különösen alkalmatlan

LEGYEK

elpusztítására nagyon ajánlatos az amerikai méregmentes

TANGLEFOOT

LÉGYPAPÍR.

Kapható minden fűszer és papírüzletben és droguistákrál.

Főraktár: **H. STÖSSLER**
35 17-25 WIEN, I. Freyung 5.

En gros eladás az erdélyi részek számára: Segesvári és Társánál Kolozsvárt.

Eladó

családi viszonyok miatt Kolozsvárt egy jó forgalmu, csinosan berendezett

vendéglő

kerthelyiséggel.
Bővebbet a kiadóhiv.

Olcsó építési anyag!

A Smiel-féle Zöldsapka melletti kőbányában felhalmozódott ép. élű száraz nagy darabokból álló

falkő

helyszüke miatt az eddigi 6 frt helyett potom áron

kőb-ölenként

2 forint 50 krért

eladó.

Bárczák válthatók Emketer 10. sz.

Erdélyrészi építő társaság.

105 3-12

Olcsó építési anyag!

102 5-10

Györök-Kovaszinczi

ÉDES

MUSTOT

lehet kapni

40 krajczárért

Manás József,

— ZÖLDFA fogadósnál. —

ELADÓ

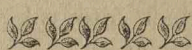
mangorló, öntött vas-kemenceze, több olivanderfa, 2 ajtó, ablak-sala, óeska vas stb.

Értekezhetni: Óvár, Izabella-u. 10.

1 3 2-3

Hirdetések

legolesóbb árban felvállaltatnak lapunk kiadó-hivatalában.

Apró hirdetések

Szavanként 1 kr (2 fill.) vétetnek fel.

